

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky Endre-u. 1.
(Bika-bérlás.) — Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
Független Kiszgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Előfizetést egyelőre nem veszünk fel.
Egyes szám ára: hétköznap (4 oldal)
25.000 P, vasárnap (6 oldal) 30.000 P

Szabadság, egyenlőség, testvériség

A magyar történelem tele van szabadságküzdelem fényes lapjaival. Ezek között is legfényesebb az 1848. március 15-ikének története. A rendiség válaszfalainak leomlásával ekkor vált teljessé a magyar nemzet, a hűbériség megszüntetésével pedig gazdaságilag is felszabadult. A politikailag és gazdaságilag is szabadra jött magyar nép valódi képpé olyan erőfeszítésekre, amelyekre a 48-as szabadságharc minden magyar nemzedék számára örök és nagy példát gyanánt örözt az ország.

Szabadság, egyenlőség, testvériség tiszta jelszavainak indulnak el 1848-ban a márciusi napok. Nem veszítették ezek a jelszavak fényüket, sem gyakorlati értéküket éppen azért, mert nemcsak üresen az ajkakon hangzókat, hanem a magyar szívek millióiban éltek és nem tudhatják el ezt az érzést az önkény és zsarnokság túlereje.

Minden nép történelméből való biztatást jelenére és jövőre. A költő mondja: *Aki a múltat nem besejli, a jövőt nem érdeveli.* Mi is igazi értékéért hozzuk át a jelenbe a 48-as nagy napok hátrahagyott lelkesedését, erős magyar érzését, az önfeladottság menő áldozatkészségét és azokat a fogalmakat, amelyek betöltötték akkor minden magyar szívet, lelket: a szabadságyagad, az egyenlőség megvalósítását és a testvériség érzését.

Vizsgáljuk ezeket a szent fogalmakat mai életünk tükrében. A közhelyt eseményei meghozták számunkra a politikai szabadságot, megszabadultunk attól a germán nyomástól, amely évszázadokon keresztül ráfeküdt erre a szerencsétlen népre, amely végeredményben 49-ben is elbukatta a magyar szabadságot. De az eszméi és továbbvirult. Szabadságunkkal azonban elni kell tudni. A szabadság sohasem valhat szabadsággá, mert ez csak forrása lehet az erőszaknak, amely sohasem, semmiféle formában sem forrasza az emberi és népi szabadsággal. A szabadság legfőbb megjelölési formája az igazi demokraciában van. Ezt kell tehát örízni minden káros befolyástól és elsősorban a reakciótól, amely a magyar történelem lapjain véres és szörnyű nyomokat hagyott, ami a múltban is a legjobb hazafiak szízeit pusztította és éltetve el a nemzet legszebb reményeire. A reakciót semmiféle formában nem tűrheti a magyar nép. Nem tűrheti azt a reakciót, amely a múlt rendszerét akarja visszahozni és el akarja sorvasztani a demokraciát. De nem tűrheti azt a reakciót sem, amely ellenkező végtelme csapva át a demokracia törvényes rendje ellen támad, amely egyesek diktatóris intézkedéseit szolgálja s amely végeredményben ismét letérítene a magyar népet a demokra-

cia útjáról. Ha szabadságról beszélünk, nem hallgathatjuk el azokat a kényeségeket, atrocitásokat, amelyek a magyar vidékeken mostanában előfordulnak. Ezek ellen minden komoly politikai tényező szót emelt. Tisztában kell lenni a fogalmakkal. Az *egyenlőség* csak addig terjedhet, amíg másik ember szabadságába nem ütközik. Senki sem bíraskodhat saját maga ügyében és mindenkiféle az igazi szabadság a demokratikus törvények és a demokratikus rend megvédésében nyilvánulhat meg.

A 48-as márciusi napok másik nagy tanítása az *egyenlőség*. A leintott reakciós időkben nem valósulhatott meg az igazi egyenlőség sem társadalmi, sem gazdasági vonatkozásban. *Egyenlőség csak az igazi demokratikus állam és társadalmi rendben valósulhat meg.* De nem elég hirdetni az egyenlőséget, hanem gyakorlatba kell átültetni. *Egyenlőség legyen nekünk jónak, hanem kötelességekben is.* Egyenlőség a munkában. Ebből mindenki egyformán vegye ki a részét. A rombadöntött ország újjáépítése nem képzelhető másként, csak ha az államnak minden egyes polgára szívvel-lelkel részt vesz benne. Itt a tavasz, a nap áldott sugarai simogatták a magyar földet. Munkára hív a föld, a gyár és az iroda. Az

Testvériség! A magyar testvériség jelszavát a közelmúltban reugeteg visszaélés történt. Magyar testvért mondják és gyűlölködést terjesztettek a magyarok között. A gyűlölet legközelebb homályosították el hitvány szándékaikat. Itt az ideje, hogy az igazi magyar testvériség érvényesüljön és a magyar testvért szeretet töltse el bennünket. Az nem történhet meg a demokraciában, hogy fejbeverések politikai eszközöké váljanak. A magyar testvériség követeli, hogy egymás legyőzése helyett egymás meggyőzésének ideje következze el. *Es főleg nem szabad elvitatnunk egymástól a jószándékot és az igazi magyar érzést.* Amint hogy pártunkbeliek részére kívánjuk ezt, úgy más pártbeliektől sem tagadhatjuk meg. *Magyar testvért lássunk egymásban, bármely pártjához tartozzék is, amely párt a demokracia szolgálatára kötelezte.* A magyar demokracia váranak őrfállói között meg ha részletkérdésekben lehetnek is ellentétek, de nem lehetnek ellentétek a nemzet létkérdésében vallott felfogásban és abban, hogy a demokracia *hastájak megőrizzük bármely támadással szemben.* A magyar nép csak úgy lesz boldog és csak akkor biztosítja a maga helyét a demokratikus népek nagy családjában, ha megtalálja egymás kezét, ha megtalálja a demokracia *népzetek egységét.* Ha ez így lesz, akkor új magyar március virradtunk.

A „Debreczen“-t 14 napra betiltották

MTI jelenti: A belügyminiszter Debreczenben a Pálfi József felelős szerkesztésében és Szigethy Gyula felelős kiadásában megjelenő

„Debreczen“ c. napilap további megjelenését 14 napra tiljeddő időre betiltotta, mert a lap 1946 március 6-án megjelent számában a

belső demokratikus rendet veszélyeztető közleményt tartalmazott.

Megkezdték a délkelet európai államok békeszerződésének előkészítését

Hivatalosan jelentik, hogy a szövetséges nagyhatalmak külügyminisztereinek helyettesei Londonban megkezdték a délkelet európai államokkal kötendő békeszerződés tárgyalását. Az Olaszországgal kötendő béke

szerezdes tárgyalásait meg nem tejezték be, azonban a francia külügyminiszter tavollettire való tekintettel kénytelenek voltak a termi a délkelet európai államokkal kötendő feltételek megvitatására. Romániával kötendő béke

szerezdes feltételeit szordan vitatták meg. Még ezen a héten megfontolás alá veszik a Magyarországgal, Bulgariával és Finnországgal kötendő békeszerződés is.

Sztálin véleménye Churchill legutóbbi beszédéről

Moszkva, márc. 14. (Tass) A Pravda tudósítja azzal a kérdéssel fordult Sztálin generális szimuszhoz, mi a véleménye Churchill legutóbbi beszédéről. A tudósító a beszélgetéssel kapcsolatosan több kérdést intézett Sztálin generális szimuszhoz. Az első kérdés a következő volt:

Hogyan ítéli meg Sztálin elvtárs azt a beszédet, amelyet Churchill úr legutóbb az Egyesült Államokban mondott?

Sztálin így válaszolt: *Véleményem szerint ez a beszéd igen veszélyes eszlekedel, amelynek célja, az egyenlőség magától hirtse el a szövetséges államok között és megnehezítse együttműködésüket.*

Az utasítárra további kérdése a következőképpen hangzott: Churchill úr beszéde tartalmaz-e a béke és a nemzetközi biztonság?

Sztálin válasza:

Minden bizonyítást tartalmaz, Churchill úr jelenleg a háborus uszító szerepet vállalt. Churchill úr pedig e tekintetben nem áll egyedül, barátai vannak nemcsak Angliában, hanem az Északamerikai Egyesült Államokban is. *Ra kell mutatni arra, hogy Churchill úr és barátainak magatartása e tekintetben feltűnő módon hasonlít Hitler és barátainak magatartására.* Hitler a faji elmélettel kezdte meg a háború kibővíztetésének célját, kijelentve hogy azok a nemzetek értékesek, amelyek a német nyelvet beszélik. Churchill úr a faji elmélet megismétlésevel kezdte el a háború kibővíztetésére irányuló uszításait, azt állítja, hogy csak azok a nemzetek tekinthetők értékes nemzeteknek, amelyek angolul beszélnek s ezek a nemzetek vannak hivatalra arra, hogy az egész világ sorsát irányítsák. A népek azonban a véres háborútól éve alatti országok szabadságáért és függetlenségéért, nem pedig azért ontolták véruket, hogy *Hitler aralmát a Churchillék uralmá váltssák fel.* Ugyanakkor igen valoszinu, hogy azok a nemzetek, amelyeknek nyelve nem az angol és amerikai, ugyanakkor a világ lakosságának többségét alkotják, nem hajlandók, az új társadal-

magba belevinni. *Nem kétséges, hogy Churchill úr beállitottsága háborús beállitottság és a Szovjet Unió elleni háborúra való felhívást jelenti.* Nyilvánvaló az is, hogy Churchill úrnak, ez a beállitottsága nem egyeztethető össze az Angol és a Szovjet Unió között fennálló szövetségi szerződéssel. Eppen ezért nem lehet komolyan venni Churchill úr angol barátainak a szovjet angol egyezmény 50 évre való, meg továbbra szóló meghosszabbításáról tett hamis kijelentéseit. Az egyezmény időtartamának meghosszabbításának nincs értelme, ha a szerződést katófil megszegi az egyezményt és egyszerű papírronggya változtatja. Churchill úr azt állítja, hogy Varsó, Berlin, Prága, Bécs, Budapest, Bukarest, Szófia mindezek a híres városok a hozzájuk tartozó területek lakosságával együtt, a szovjet erához tartoznak és ilyen, vagy hasonló formában nemcsak a befolyvsnak vannak kitéve, de mind erősebb mértékben ki vannak téve Moszkva ellenőrzésének. Churchill úr mindezt úgy minősíti, mint a Szovjet Unió határozott terjeszkedési irány-

veszt. *Churchill úr durva és kártételes nélkül ragabmozza mind Moszkvát, mind pedig a Szovjet Unió mellett felsorolt szövetségi államokat.* Nem szabad elfelejteni a következő körülményt: A németek a Szovjet Unió területére Finnországon, Lengyelországon, Románián, Bulgárián és Magyarországon át törték be. A németek azért tudták ezen országok keresztül a Szovjet Unióba betörni, mert ezekben az államokban abban az időben olyan kormányok voltak uralkodni, amelyek ellenséges ezülett viselkedtek a Szovjet Unió iránt. *Felmerül a kérdés, vajjon mi a esodálajás abban, hogy a Szovjet Unió biztosítja önmagát az elkövetkező időre s arra, hogy ezekben az országokban olyan kormányok legyenek, amelyek a Szovjet Unió iránghaban lojalis magatartást tanúsítanak.* Churchill úr azt állítja ezután, hogy az oroszok uralkodni akartak lengyel kormányt a Nemzetoszog ellen oriasi és igaztalan merénylet kísérellettel tüztek fel. Itt minden egyes szó nem egyéb durva és sértő ragalmazással.

Belpolitikai hírek

A Szabad Szó, írja: Ertesztünk szerint a Kiszgazda Párt 21 kizárt képviselőjének értekezten résztvevő a Kiszgazda Párt 6-8 olyan tagja is, akiket nem zártak ki a pártból. Azt hiszik, hogy ezek önszántukból követik a kizárt képviselőket és elhagyják a Kiszgazda Pártot.

A Nepszava írja: A Kiszgazda Pártból kizárt képviselők ügyével kapcsolatban szöbakerült egy új párt alakítása is, vannak azonban, akik azt javasolják, hogy a kizárt képviselők lépjenek be valamelyik a Függetlenségi Fronton kívül álló pártba. Az új pártalakulásnak legnagyobb akadályja az, hogy a régi képviselők nem kívánnak együtt szerepelni az ugyancsak kizéptt új képviselőkkel. Hír szerint a kormány egyes tagjainak kísérelése is sor kerül. Egyes körök azt látják legszívesebben, ha a külügyminiszterium vezetőjét a miniszterelnök vezné át

Egyébként a következő hét sok eseményt ígér a belpolitikában.

A mai napról kezdve a „Kis Újság“ felelős szerkesztője Balla Antal tájékoztatási miniszter, aki egyébként továbbra is megmarad a miniszterium élén. A lap főszereplője, Kovács Béla volt miniszter, a Kiszgazda Párt országos titkárja marad.

A Nemzeti Parasztpárt nagyvöltségű szordan tartott ülést. Az ülés napirendjén szerepelt az országos pártvezetőség megválasztása, valamint a földreform befolyásolásával, a telepítéssel és a politikai helyzettel kapcsolatos kérdések megvitatása. A párt munkáit Veres Péter, alelnökké pedig Kovács Imrét és Erdi Ferencet választották. A Független állást megszüntették.

Fotó Horváth
Simonffy-utca 1/b.

Szöllősit és Keményt kivégzik

A NOT Szöllősi Jenő és Kemény Gábor kegyelmi folyamódványával szemben egyhangúan úgy határozott, hogy nem tartja érdemesnek a két háborús főbűnöst arra, hogy kegyel-

mi folyamódványukat az államfő elé terjessze. Csia Sándor kegyelmi folyamódványával szemben nem volt egyhangú a határozat, ezért a folyamódványt az államelnök elé terjesztik.

Kötéláltali halálra ítélték gróf Serényi volt nyilas képviselőt

Szerdán kezdte tárgyalni a népbíróság gróf Serényi Miklós volt nyilas képviselő háborús és szexuális bűnügyét. Ki fészak-Pest megye vezetője lett, két év múlva kilépett a pártból és Szalasi Hungarista pártjához csatlakozott. Hubay annak idején a zsidótalanítási ügyek vezetésével bízták meg és mint ilyen is néppellenes működést fejtett ki. Serényi tagadja bűnösségét, barbeisneri, hogy vállalta az ügyvezetést zsidótalanítási probléma tanulmányozását és megoldását. Az elnök a vádlottnak

több interpellációját ismertette, amelyekben a zsidók teljes kitelepítését követelte, majd 1941-ben a második zsidótörvény eredménytelenségéről szónokolt uszító hangon. A népbíróság bűnösnek mondotta ki gróf Serényi Miklóst és kötéláltali halálra és vagyonának elkobzására ítélte. A néppüszsz megnyugodott, a vádlott és védője fellebbeztek. Az elnök kérdéseire Serényi kijelentette, hogy kegyelmet kér. A népbíróság zárt tanácskozáson foglalkozott a kérdéssel.

Márciusi ünnepségek

A március 15-i ünnepség bevezető ünnepsége volt esztendőnkönként a Városi Alkalmazottak Szakszervezete hangversenye, amely a szervezet első, de igen jól sikerült kulturális bemutatója volt. Nagy Gyula elnök bevezető szavai után a Városi Dalgylet női kara énekelte a Himnuszot, majd Halász Árpád szavalta el mély érzéssel, kiforrott művészettel a Nemzeti Dalt.

Az ünnepi beszédet Szabó Kálmán polgármester tartotta, aki az 1848 emlékére fejtette a magyar demokrácia és a köztársaság szempontjából.

Igen nagy és megérdemelt sikerre volt Dobi Lajos művészi ének-számának. Erdész Mihály gondolkodásos előadás volt. A kísérlet megértő finomsággal Gulyás László látta el. A Városi Dalgylet Forrai István precíz vezetése mellett, a Városi Hangverseny Zenekar Galánffy Lajos kitűnő irányításával mellett adott elő ének- és zeneszámokat nagy siker mellett. Igen szépen énekelte és megérde-

mezt nagy sikere volt Bányainé Nagy Livia énekszáma, ugyancsak Dömeházi Szabó Lászlónak, a közönség hosszan és méltóan ünnepelte őket.

A kitűnően sikerült márciusi ünnepség sikeres megrendezéséért elismerés illeti a kitűnő rendező-gárdát, Löködy Lászlót, Papp Sándort.

A március 15-iki ünnepségek ma reggel zeneszabóval kezdődtek. A felvonulási gyűlés reggel 9 órakor a Petőfi téren, onnan a közönség felvonul az orosz hősi emlékművekhöz, majd a Kosztházban 10 órakor nagy-szabású ünnepélyt áldoz Debrecen népe a márciusi eszénének. Itt a pártok szónokai méltatják a nap jelentőségét, utána költőiség koszorúzza meg a kollégiumi Petőfi-szobrot. Délután 4 órakor az Arany Bika dísztermében az ifjúsági szervezetek közös rendezésében nagy népi előadás lesz. Este Szabadság-bált rendeznek az Arany Bikában.

Révész püspök tiltakozása a püspökladányi lelkes kiutasítása miatt

Bacsa László püspökadányi református lelkipásztort a püspökladányi Népl Bizottság kiutasította. Ezrei kapcsolataiban Révész Imre Imre püspök átirattal fordult Balogh István főispánhoz, kérte, hogy az ügyet haladéktalanul vizsgálja ki és a magyar államrend követelményeinek az illetéktelen és jogtalan beavatkozásokkal szemben szerezzen érvényt. Tiltakozik a püspök bárholnán jövő ilyen akció ellen, mert az ilyen esetek-mény — közli átiratában — az új magyar demokratikus élet belső lelki felépítését közvetlen veszélyezteti.

Negyvenéves tanári jubileum

Szentpéteri Kun Béa dr. a debreceni tudomány egyetem egyház-jog professzora most töltötte be működésének 40-ik évfordulóját, amely egyben születésének hetvenedik évével. A tudós tanár kar-társai és hűséges tanítványai még 1943. évben elhatározták, hogy Sz. Kun Béa 70. születés napja alkalmából emlékkönyvet adnak ki. A háborús összeomlást követő események miatt a 40 év terjedelmű kötet csak most jelent meg, melynek díszes kivitelű példányát a ma-nap juttatták el az ünneplő professzorhoz.

MAI árat fizetek aranyért, ezüstért.
TAKÁCS SÁNDORNÉ
Piac-utca 22. szám.

Mielőtt arany, ezüst, briliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szelecsényinek
Sas-utca 2. szám.

Pénteken fél 3-kor Cigányszerelem fél 6-kor Gyergyói bál

CSOKONAI SZÍNHÁZ

KAMARA SZÍNHÁZ

Szombaton és vasárnap

Feleség

Gyöngyösi külügyminiszter ünnepi nyilatkozata

Gyöngyösi János külügyminiszter a március 15-i szabadság ünnep alkalmából a sajtó részére az alábbi nyilatkozatot tette:

A haladó fiatal magyar értelmiség legkiválóbb képviselői 98 évvel ezelőtt kivívták Pest városában a magyar szabadságot, a sajtószabadságot és kiszabadították hirtőlétől a magyar dolgozóosztályok vezetőjét: Tánics Mihályt. Ez a nap azóta a magyar szabadság ünnepé. A márciusi ifjak és a 12 pontba foglalt programjuk hirdette a magyar szabadságmozgalom eszméjét. Ezzel a mozgalommal kapcsolódott bele a magyar tömegek a régi magyar nemest ország ellenzéki küzdelmébe. Ezzel a mozgalommal vált egy politikai küzdelem szabadságharcá.

Az 1848-49-i szabadságharc későbbi fejlődésében némileg eltér a március 15-én kijelölt úttól. A bécsi udvarnak sikerült a magyar utat Magyarországot a szabadságharcra a magyar népekkel szembeállítani, de a magyarságot önvédelmi harcra is kényszerítette,

amivel a nemzeti függetlenség gondolata nyomult a társadalmi átalakulás gondolatá elé. A szabadságharc elbukása és az uralkodóházzal 1867-ben történt kiegyezés után az 1848-as egyományokat örözó politikai pártokban mind jobban elfogyott, majd teljesen kivészett 1848 március 15-ének politikai tartalma.

Két világháború után a magyar nép végre ott tart, hogy felszabadult a német nyomástól, amely ellen 1848-ban is küzdött és egyben megszerezte a politikai és gazdasági demokrácia előfeltételeit. A magyar demokrácia politikája 1948 március 15-ének hagyományaihoz akar kapcsolódni. Kölesős megértést és együttműködést keres azokkal a dunai népekkel, amelyek azóta már többször idegen uralom alatt álltak. Megkönyöftünk az óhajunknak a megvalósítását a három vezető nagyhatalom a Szovjet Unió, a magyar szabadságharc vezérét Kossuth Lajost annál szeretettel fogadó Nagybritannia és az Egyesült Államok.

Tizenhétzemes gyermekáldás

Erdemes keresztes volt esztendőnkönként a Kisgazda Párt női tagozatának gyűléstermében. Egy debreceni munkásnak, Hatvani Istvánnak a felesége Selymes Júlianna a tizenhetedik gyermekének adott életet. Az apa 43 éves, az anyja 40 és 22 év alatt 17 gyermekük

született. A legnagyobb 17 éves leány, a legkisebb, aki a keresztesben Eva Hildikó nevet kapott, március 1-én született. A keresztes szertartást dr. Hegyaljai Kiss Géza végezte. A keresztesülőt tisztogató a Független Kisgazda Párt női tagozata vállalta.

Megérkezett a cukor Debrecenbe

A Debrecen város és Hajdúvármegye részére kiutalt cukor-ért néhány nappal ezelőtt elmentek a városi és megyei tisztviselők. A szerelési cukorgyár-

ből hozott cukorszállítmány tegnap délután megérkezett Debrecenbe és most már semmi akadály annak, hogy megkezdjék kiosztását az illetékesek között.

Lakatos vallomása a Sztójay pörben

A Sztójay pörben a népbíróság tegnap Lakatos Géza volt miniszterelnököt hallgatta ki tanúként.

Március 21-én olyan rendelkezést kaptam, mondja Lakatos, ki a fronton, amely megdöbbenett. A rendelkezés úgy szólt, hogy az a megkötés, amely szerint magyar csapatokat orosz reguláris csapatokkal szemben nem vehetnek harcra, a mai naptól kezdve felfüggesztik. Ez azt jelenti, hogy az én gyenge és csak golyószórával felszerelt hadosztályomat március 19-én a vágóhídra kellett vinni. Rögtön érintkezésbe léptem a magyar vezérkar főnökével, aki kijelentette, hogy nem tud csinálni semmit. Ez volt az első lépés, amely nyilvánvalóvá tette, hogy a magyar örököt fel kell áldozni

a német érdekeknek. Lakatos a továbbiakban előadja, hogy az egész német megszállás katonai szükségességéből történt. A fronton a németek hátrányára óriási házag támadt és ezért volt szükséges Magyarországgal szemben a megszállás brutális lépésére, mert a házag betöltésére magyar erőket akartak felhasználni.

Márosán ügyész felteszi a kérdést Lakatosnak, hogy nem követhették volna a magyarok március 19-én a dánok és szerbek példáját? — A kormányzó deferálása folytán az ellenállás lehetősége megszűnt, mondja Lakatos, aki újabb kérdésre kijelenti, hogy ő a maga részéről március 19-én nem vállalta volna a miniszterelnökséget.

Szombaton lesz a sportbemutató és a sportbál a Bikában

Holnap, szombaton este nagy-szabású sportbemutató és sportbál lesz az Arany Bikában. Már este hat órakor megkezdődik a kitűnően összeállított műsor, mert a honvédség zenekara az Arany Bika előtt létrénét ad. — Hét órakor az Arany Bika dísztermében Kövéri Marcell vezérőrnagy és dr. Kárpáti László rendőrnagy mond bevezetőt a sportbemutató előtt, majd kezdetét veszi szemel és lelket kápráztató torna és vívobemutató. A műsoron szerepelnek még a Csokonai Színház művészei is, akik közül Szabó Samu, Csengeri Aladár, Genesi Sári, Körösi Anni, Hajdú Péter, Kerlész Sándor és Nagy Jutka ének, tánc és

humoros számokkal szórakoztatják majd a közönséget Herczegh András Káthy Zsiga, a Haller és Gyönyű trió villámszámait is vastaps fogja követni, hiszen a legjobb számokat adják elő. Az énekszámokat dr. Pajor, az ismert karmester kíséri zongorán. Műsor után reggelig tartó bál következik kitűnő jazz és cigányzenével. Ejjétkor nyeregménysorsolás lesz. Jegyek elővételben még kaphatók az Arany Bika halljában. A kitűnőnek ígérkező sportbemutatót és sportbált Herczegh András rendezi.

Ócskavasat, fémet, rongyot a legmagasabb árrban veszek. Eötvös-u. 110

Rövid táviratok

Februárban a szancsata első hónapjában 23 és fél munkanapon a magyar bányászok elérték a napi 2130 termelési átlagot. Ez az eredmény biztató jel arra, hogy márciusban elérjük a napi 2300 vagon átlagot.

Belgrad, márc. 14. A belgrádi rádió jelenti, hogy Tito tábornagy hivatalos látogatásra Varsóba utazik.

Nürnberg, márc. 14. (Reuter). Blomberg tábornagy Hitler hadügyminisztere szívbaja következtében Nürnbergben megnált. — Blomberg Keitel egyik tanújaként vett volna részt a nürnbergi tárgyaláson. (MTI)

A newyorki rádió az amerikai tudósok korszakalkotó találmányát ismerteti a világítás technikájában. Az új találmány bevités nélkül a cerenium ódott vegyianyag segítségével fejlesz fényt és így megszűnik a hevítés során keletkező hővesztés. A cerenium fény a napfény erőjének hatjátodát sugározza. Szabad szemmel bírja ki, úgyhogy a tudósok kísérleteiket sűrű szemüveggel végzik. Az új találmány gyakorlati alkalmazása már meg is is kezdődött a fényképezési iparban és a mikroszkopikus kutatás terén.

Hankiss János előadása az Ady-Társaságban. Az Ady-Társaság Szám-adas előadássorozatában vasárnap délelőtt 11 órakor Hankiss János egy-tem tanár előadása kerül sorra. „Nem lesz trojái háború” címmel a francia bolitadai szellem nagyrökönyvelő, Jean Giraudoux-ról fog megemlékezni a hasonló című regénye a XX. századi humanizmus egyik legszebb megnyilatkozása. Az előadás a Déri múzeumban lesz.

Előadó tenyésztőnek bejelentése. A földművelési miniszterium előadja a módosított, hogy a tenyésztés leginkább alkalmas lovaság megfelelő körülményben és a továbbfejlesztés előkifogataannul biztosítva legyen. E célból felhívta azokat a loányez-tőket, akik tenyésztéssel foglalkoznak, valamint továbbfejlesztésre alkalmas, nem származású kanakkal és kanacsikkokkal rendelkeznek és azokat el akarják adni, hogy eladési szándékukat a vételár, illetve egyéb esemény megjelölése mellett a Hajdúvármegyei és Debrecen városi Állattenyésztők Egyesületéhez, Debrecen Vármegye-háza, jelentésük be.

MOZIK MŰSORA

PETŐFI MOZGÓ: Új amerikai szenzáció: Angyalok a tüzvonalban. Új amerikai híradó. Előadók: 1/2, 1/5 és 6 órakor, ünnep-és vasárnap délelőtt 11-kor is.

APOLLÓ MOZGÓ: Egy asszony három élete. Charles Boyer és Bette Davis. Kísérő műsor: Hare Marianna szigeteket. Előadók: 1/2, 1/5 és 6. vasár-és ünnepnap délelőtt 11 órakor is.

METEOR MOZGÓ: Döntő mérkőzés. Izzadmas órák filmorok. Kísérő műsor. Előadók: péntek: 1/2, 1/5, 6. szombat: 3, 1/5, vasárnap: 11, 1/2, 1/5, 6 órakor.

Gazdák figyelmebe!

Felhívjuk ügyfeleink figyelmét, hogy akik István malmai raktárunkba — olajmagvak kivételével — február 27-ig terményt szállítottak be és a terményt földadóra kívánják elszámoltatni, adóbecsajukkal együtt folyó hó 18-ig iródnánkban feltétlenül keressenek fel, mert akik ezen időpontig nem jelennek meg, azok állítmányait kötelező beszolgáltatás-ként fogjuk kezelni és nyilván-tartani s így azokat többé adóba beszámítani nem áll módunkban.

Mozgázdasági Termény és Árutorgalmi Szövetkezet, Debrecen Futura főirodánya Alföldi Takarékpénztár

H I R E K

A kollégium felségítésére

Megindított országos mozgalom újra felvételét határozta el a segítő bizottság. Az akció kissé elanyagult a múlt évben, de azért a volt tanítványok juttatnak adományokat a Kollégiumnak. Dr. Péter Zoltán kollégiumi igazgató most újabb felhívással fordul a református közvéleményhez s kéri, hogy minél hathatósabban támogassák a teljes anyagi leromlásba jutott Kollégiumot. Az eddigi gyűjtés eredménye nem sok. Öt év alatt 1945 szeptemberéig kerékszám félmillió pengő folyt be. Ez év január havában 192.228 pengőt, februárban pedig 18 millió 138.370 pengőt juttattak a Kollégiumnak.

Az adópengő március 15-től 18 pengő 40 fillér.

A Szent Anna főplébánia-templomban a hivatalos szentmise 8 órakor, nagyböjti szentbeszéd délután 5 órakor van. A szentbeszédet P. Faddy Othmár ferences házfőnök mondja.

A Szent Anna főplébánia-templomban vasárnap esendos szentmisék reggel 7, 7, 8, 20, háromnegyed 9 órakor. Pél 10-kor a nagymisét mondja dr. Pálmai József, prédikál dr. Rogós Gyula. Összes misék még 11 és 12 órakor. Keresztúti ájtatosság délután 5 órakor. — Homokkertben dr. Nagy Ernő, Szoboszló úton Somogyi Mihály, városi szegényházban Szakács fogházban dr. Némusauer Frigyes. — A Szent László énekhar 11 órai szentmisén a követhetőket éneklé: Cherubini: Könyörgés. Halmos: Szűz Mária gyászvirág. Liszt: O salutaris hostia. Bach: Ó nézz le ránk.

Unitárius istentisztelet március 15-én délután 10 órakor kezdődik. (Hatvan utca 24.)

Imarend a Kápolna-utcai templomban. Péntek: reggel 9 ó. ünnepi istentisztelet, este 5.30 ó. Szombat: reggel fél 8, délután 4.30, este 6.30 ó. Megfala felolvasás. Vasárnap reggel 6.30. Megfala felolvasás. Hétköznap: reggel 7, este 6 ó.

A népjóléti miniszter leírata megérkezett Hajdú vármegyéhez azzal a kéréssel kapcsolatban, melyet a hadisegélyezettek és hadigondozottak érdekében illetményeik felemelése és pontos kiutalása miatt terjesztett fel Balogh főispán. A népjóléti minisztérium közli, hogy a hadisegélyezettek és gondozottak járandóságához szükséges összegeket kellő időben becsússák a városok és községek rendelkezésére. Egyidejűleg kormányrendelet intézkedett a segélyek felemeléséről.

Hajdú megyében a lötenyésztes országos megszervezése kapcsán fedeztetési állomást állított fel a földművelésügyi miniszter Debrecen székhelyén.

Kik kapnak egyenruhát a városi alkalmazottak közül. A város 600 méter szövetet szerzett be a városi alkalmazottak egyenruha ellátására, ami az egyenruha viselésére jogosultak 35-40 százaléka ellátására elegendő. A városi tanács most állítja össze azok névsorát, akik egyenruhát kapnak. Elsősorban a tűzoltók, fertőtlenítő intézet emberei, mezőőrök kapnak, de juttatnak az útförőknek, hajlúknak is. Az osztásnál az irányító, első sorban milyen szolgálatot végeznek és munkájukat mily szorgalommal, eredménnyel látják el. azután a családi viszony, gyermekek száma.

Gazdák figyelmébe!

Felhívom a termelők figyelmét, akik hozzám szemes tengerit vagy más gabonaféléket beszállítottak, hogy március 18-ig az adóhárcával vagy beszolgáltatási lappal feltétlen jelenjenek meg, mert 18-ig aki az adóhárcát be nem mutatta, terményét mint holdankénti beszolgáltatást fogom a Terményhivatalnak bejelenteni és ezután nem áll módomban a beszállított terményt adóba elszámolni.

PÓSALAKY ANDRÁS terménykereskedő Debrecen, Nyugati-utca 12.

Igazolásra kerül dr. Parlagi Géza, aki orvosi diplomáját 1944 szeptemberében Debrecenben nyerte el. Kéri azokat, akik politikai magatartására vonatkozólag terhelő adatok birtokában vannak, jelezzék az orvosok szakszervezete Sikefnéma Intézetében lévő hivatalos helyiségében.

Vádiratok. A debreceni népgyógyászat most készítette el a vádiratot Weszely Bódog volt törzsörörmester ellen, aki a vád szerint az SS Hunyadi páncélgárda tagos hadoszakmánya teljesített szolgálatot, mint századparancsnok. Egyik vád ellene az is, hogy egy Horváth Sándor nevű katonát leszidott, bántalmazott, amikor az kijelentette, hogy az oroszok nyertek meg a háborút. — Bartha György 54 éves bakonszegi főjegyző ellen háborús és néppellenes eszélékmények miatt készült el a vádirat. Állítólag összefogta a munkaszolgálatra behívott ifjakat és fenyegetésekkel megakadályozta szökésüket, azonkívül a németek elvonulásakor felgyújtatta a Futura raktárát, ahol 29 vagon búza, sokszáz mázsa zab, borsó égett és pusztult el. Ügyükben a főtárgyalás áprilisban lesz.

Március 15-én a nemzeti ünnepre tekintettel a nagyerdei fűrdő egész nap zárva.

Felemelték a népbírák tiszteletdíját. A népbírák és az igazolóbizottságok tagjai eddig ülésenként illetve naponként 7500 pengő tiszteletdíjat kaptak, amit kevesítették is. Akkor a kormány úgy rendelkezett, hogy a tisztviselőfizetés felemelése esetén megfelelő kules szerint emelik a népbírák fizetését is. A szorzószám most állapították meg, 60-szoros lett. Így a népbírák és igazolóbizottsági tagok 7500 pengő alapbér mellett, 60-szoros szorzószámmal alkalmazásával ülésenként 1946 március 1-től 450 ezer pengőt kapnak.

Nem kerülnek rögtönítélőbírók elé a mikropécsi postarabok, Vida Sándor, Torók Sándor, Fekete László, Gábor Lajos. A vizsgálat során beigazolást nyert, hogy erősen ittasak voltak és vitatható, beszámíthatók voltak-e akkor. Ügyüket a rendes bíróság tárgyalja le.

Április 9-én folytatják Bagdi Antal hölgyfodrász szándékos emberölési büntetésben a főtárgyalást. Bagdi Antal Katj László szabót ölte meg kerékpáron haladva az Arany János utcán, borotvával vágta el áldozata nyakát. A tárgyalást újabb tanúk kihallgatása végett már háromszor napolták el. Most az egyik törvényszéki bíróságnak a tanácsban az ítélet szerkesztő betegedett meg, így a esütörtökre kitűzött főtárgyalást nem lehetett megtartani. Az új tárgyalást, amikor már ítéletre is sor kerül, április 9-én tartják meg.

Tisztogatás közben elsült a fegyver Kónya Béla ebasi lakosnak és a golyó a mellette álló barátjának, Gábor Lajos ebasi lakos mellébe fűródött. Súlyos sérüléssel szállították a kórházba.

Összeültözött a nagyhídnál Vas Imre sárándi és Pödör István tépei gazdálkodók székere. A karambol következtében Vas Imrét koponyatöréssel szállították kórházba.

Üngyikosságot kúszelt meg. Kút-utcai lakásán ismeretlen méreggel megmérgezte magát Vende Imréné. Tetlét súlyos betegsége miatt követte el.

Dr. Naményiné gyorsíróiskolájában március közepén tanfolyamkezdés. Államvizsga. Piac utca 58. Línoleumházban.

Visszaadta az állam Debrecen városnak a guthi erdei vasutat, illetve hajlandó azt eszméi áron bérbeadni. Az erre vonatkozó részletes tárgyalások most folynak az állam és város képviselői között. Debrecen városa ugyanakkor a vasutat Nyírlugoson túl, Nyírmartonfalváiig kívánja meghosszabbítani.

Kivégezték Krausz-Kéri Lászlót, Szerdán folytatta a rögtönítélőbírók Krausz-Kéri László ácseségét és büntetését büntetőjogi főárgyalását és Krausz-Kéri Lászlót egy rendbeli szándékos emberölés és rablás büntetőjogi, egy rendbeli gyilkosság és rablás büntetőjogi és gyilkosságra irányuló szövetkezés büntetőjogi halálra ítélték. Krausz László meggyilkolta Kónya Józsefet, akinek ingóságait elvitte, majd a Dózsa György 82. sz. házban megöltö Huszicza Erzsébetet, akit az épület szénipocéjében szénporban ácsolt el. A bíróság Krausz nem ajánlotta kegyelemre, ezért az ítéletet két órán belül végrehajtották.

Kivégezték két gyilkos nőt. A budapesti statáriális bíróság szerdán tárgyalta Pál Gizella 23 éves eseléd és Filkusz Sándorné szülésznő gyilkossági és rablási bűnügyét. Meggyilkolták és kirabolják Tasnádi Ödön számtanácsos feleségét, majd a holttestet bagyomószórték egy kosárba és az esti órákban a Dunába dobták. A bíróság bűnösnek mondta ki mindkettőjüket gyilkosság és rablás büntetésben, ezért halálra ítélték őket. Az elítéltek kegyelemért folyamodtak, a bíróság azonban nem találta kegyelemre méltónak a vádlottakat. A törvényszék fogházának udvarán a halálos ítéletet mindkét nőn kötéllal végrehajtották.

Bűnügyi krónika. Ellopta a rádióját ismeretlen tettes Földi László Maróthy György-utcai lakostól. — Bőröndtojvaj garázdálkodik a debreceni pályaudvaron. Garbucz Ödön budapesti kereskedő két bőröndjét 500 millió értékű ruhaneművel ellopták. — Rovottmúltú betört kerített kézre a rendőrség Angyal Kálmán székesfehérvári lakos személyében, aki a fővárosban, Kabán és Püspökkladányban követett el betöréseket. — Ekszereket lopott egy besurranó tolvaj Junda József Bajcsy Zsigmond-utcai lakásáról. — Alkulcsal betörték ismeretlen tettesek Rajmund László Monostorpályi-utcai lakásába és elloptak 400 millió értékű ruhaneműt, valamint négy és félmillió készpénzt. — Zalai Elemér ny. tanító Bősörményi úti lakásában, valamint a Bősörményi úton és Tócskerten több helyen fosztogató banda garázdálkodott és 300 millió értékű ruhaneműt lopott. — Ellopták ismeretlen tettes nyolcvan mázsa tojást Csige Géza Hatvan u. 68. sz. alatti raktárhelyiségéből. A rendőrség nyomában van a tettesnek. — 50 millió értékű hajót lopott ismeretlen tettes Vilmányi Lajosné Sallérom-utcai vendéglőjéből. — Öri-zetbe vette a rendőrség Bihócz Józsefné dorogi asszonyt, aki sorozatos besurranó lopásokkal követte el. — Elfogott a rendőrség egy fiatalkorú bűnözőt, aki több helyen lopást követett el. A bűnjelek lefoglalásakor derült ki, hogy többek között meglapta azt a nyomozó főhadnagyot is, aki elfogta: cipőjét elvitte az egyik debreceni cipészműhelyből. — Örizetbe vette a rendőrség Juhász Károly Hajnal utca 2. sz. alatti lakost, aki betört Csiky Elemér Wessalényi-utcai lakásába, a pappal beragasztott ablakot benyomva nagymennyiségű ruhaneműt élelmiszert lopott.

A FÜGGETLEN KISGAZDA, FÖLDMUNKÁS ÉS POLGÁRI PÁRT HIREI

A párt debreceni vezetősége felhívással fordul tagjaihoz, hogy a március 15-iki ünnepélyen minél nagyobb számban vegyenek részt. A Kossuthszobor előtti terepen rendezendő nagyszabású ünnepélyen a párt testületileg vesz részt. A tagok az Arany Bika-beli pártszervezet helyiségeiben gyülekezzenek délelőtt fél 10 órakor.

Az Elnöki Tanács szombaton délután 3 órakor ülést tart.

Felrobant kézigránát tömegszerencsétlenséget okozott a Nyúlason

A nyulási baraklakások közelében játszadozó gyermekek valószínűleg még a harcok idejéből ott maradt kézigránát találták. Babrálni kezdték, a gránát felrobant és három kisgyermek életveszélyes sérüléseket szenvedett. Mindhármukat beszállították a sebészeti klinikára. A szerencsétlenség ügyében megindult a vizsgálat.

Különösen súlyos Zsula János 15 éves, Bősörményi út 85. szám alatti lakos és Mohácsi Lajos 8 éves kistüi sérülése.

A Kistemplomban ma 8 órakor lesz ünnepi istentisztelet.

Uj község Hajdú megyében. A belügyminiszter a Nyírábrányban levő hét-pusztaságot „Nagyfűlöp” elnevezéssel községé alakította és Hajdú vármegyéhez csatolta. Torma Kálmán alispánt felhívta a szükséges közigazgatási intézkedések megtételére.

Gyufakiosztás. A közellátási ügyosztály értesíti a város közönségét, hogy a kereskedők a Csakádi jegy 8-as számú szelvényére 2 doboz svéd gyufát tarthatnak kiszolgáltatni, dobozonként 40.000 pengős fogyasztói árban.

A Reform Társaság ma, szombaton délután 4 órakor tartja rendes vitadélutánját, melyen dr. Vargha Zoltán folytatja előadás-sorozatát a magyar társadalom kialakulásáról.

Az utóbbi időben egyre többen kérnek árusítási engedélyt a Nagyalomásra és pályaudvarra, ahol állandóan hatalmas tömeg várja, mikor utazhat tovább s várokozás közben sokan vásárolnak. A városi tanács elvileg, ideiglenesen hozzájárult az újabb árusítási engedélyek kiadásához is, amíg a közlekedési viszonyok nem javulnak meg. Aljában egy évre adják ki az újabb engedélyeket.

Harsányi Imre dr., aki közel másfél éve vezette az I. fokú közigazgatási hatóságot nagy szorgalommal, most hogy igen sok munkája van a Kereskedelmi Iparkamáránál, kérte, hogy mentseik fel ettől a beosztástól. Kérését bejelentette a városi tanács ülésén is. Ugyanakkor kérte, hogy az I. fokú közigazgatási hatósághoz több tisztviselőt helyezzenek át illetve tegyék oda vissza az onnan elvett és máshol beosztott tisztviselőket, mivel másképpen nem győzik a sok, felszaporodott munkát. Kérte több új kihágási bíró is, hogy a hatalmas munkát idejében elintézhessék. A polgármester tudomásul vette Harsányi bejelentését. Az I. fokú közigazgatási hatóság felügyelője Végh Dezső helyettes polgármester lett, az ügyosztály-vezetőt és helyettesét később, az ügyosztályok összevonást során jelöl ki a polgármester, és akkor dönt, kiket helyez a tisztviselők közül az I. fokú közigazgatási hatósághoz.

Uj főgondnokot választ a tiszántúli egyházkerület

A tiszántúli református egyházkerület idei tavaszi közgyűlését az elnökség április 25. napjára tűzte ki. Hivatalos helyen a kerületi tagok nagy érdeklődésére számíthatnak a közgyűlésnek olyan tárgyait tűztek ki megvitatásra, melyeknek sorsdöntő jelentősége van az egyház életében.

A többek között napirendre kerülnek az egyház reformjavaslatok, amelyek előkészítése most van folyamatban. Ugyancsak foglalkozik a közgyűlés Vay László elmenekült főgondnok helyének betöltésével is. A főgondnokot a közgyűlésen megfogják választani. Ez irányban szintén most folynak a megbeszélések az új főgondnok személyét illetően. A közgyűlésen fogják ünnepélyes keretek között beiktatni az általános tisztújítás során megválasztott egyházkerületi tisztviselőket, köztük Révész Imre dr. püspököt is.

Két holttest lőtt sebbel a kútban

A biharkeresztesi rendőrség telefonon jelentette a debreceni ügyészségnek és vizsgálóbíró-ságnak, hogy Biharkeresztesen az egyik tanyai kútban két férfi holttestét találták, amelyeknek a fején lőtt seb nyoma volt. A nyomozás megindult az áldozatok kilétének és a halál okának megállapítására. A nyomozásban a debreceni ügyészség és vizsgálóbíró-ság is bekapcsolódott a törvényszéki orvosokkal együtt.

Újabb 303 romház

Debrecenben eddig 430 romházat tartottak nyilván, amelyeket, miután a háborús események bombázás során erősen megrongálódtak, elpusztultak, a hatóság lebontásra ítélt. Most újabb 303 házról állapították meg, hogy romház, így összesen 733 romházat kell sürgősen, záros határidőn belül lebontatni, illetve a hatóság bontatja le.

Tehergépkocsit kér a város útépitésre az államtól, illetve a közlekedésügyi minisztériumtól. Hír szerint egy teher- és egy személyautó kiutalása bizonyosra vehető.

Becserélem tört aranyát modern ékszer, karikagyűrűre. Új ezüstárgyak nagy választékban.
TAKÁCS SÁNDORN
Ékszerüzletében.
Piac-utca 22. szám.

Dauerjéti
Régi jó nyaggal Vas-, vizkőszillem hullám.
KIRÁLY fodrászat Demkével szemben. Piac-utca sarok.

Március 16-án utazik Romániába Bánhidai János
európaiúri grafológus, addig Debrecenben fogad lakásán Csapó utca 18. (Wiener palota) I. e. 3. 9-4 óráig. — Csodákat beszélnek róla. — Ott-velten keresse fel.

Ne tévessze el a címet!
ARANY beváltás
ENGEL ékszerésznél a
BENYÁTS áruházban.

Sportbemutató

szombaton, 16-án este 7 órai kezdettel az ARANY Bika összes termeiben. Kitérő műsor! Jazz és cigányzene! Büffé!

Sportbál

Bika összes termeiben. Olcsó belépődíj!

